

Uutiset

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA Mari Pajari

Piipitys toi palomiehet Niskalle

PALOMIEHET pyörähtivät maanantaina aamutuimaan Vuoksenniskan uudella palvelutalolla. Immalan Loisteen asukas oli säättänyt uutta kelloradiotaan ja saanut aikaan kovaäänisen, hälytysääntä muistuttavan piippauksen, kertoo vuoromestari **Toni Länsivuori** Etelä-Karjalan pelastuslaitokselta.

Siitä pelästyneenä asukas soitti hätäkeskukseen. Pelastuslaitos kävi paikalla toteamassa hälytyksen aiheettomaksi.

Aiheeton hälytys oli ennen aamuseitsemää myös Imatran terästehtaalla. Siellä tehdaspalokunta totesi automaattihälytyksen aiheettomaksi. •

Tehtaan seisokki näkyi ilmanlaadussa

ILMANLAATU heikkeni tyydyttäväksi Imatralla Rautionkylässä sunnuntaina kohonneiden hajurikkijyhdisteiden takia.

Hajurikkijyhdisteet juontavat siitä, että vuosittaisessa syysseisokissa olleen tehtaan hajukaasujen käsittely ei ole ollut päällä huollon aikana, kertoo Stora Enson ympäristöpäällikkö **Teemu Klemetti**.

– Säiliöissä on ollut lipeää ja muita haisevia aineita, joiden kerääjä ja käsittely ei ole ollut päällä. Se saatiin päälle sunnuntai-iltana.

Parhaillaan Imatran tehtaita ollaan seisokkiviikon jälkeen saattamassa takaisin arkeen. Kuitu- ja konelinjat saadaan pyörimään tällä viikolla.

– Tainio teki starttia maanantaina ja Kaukopää starttaa tämän viikon aikana niin, että tiistaista alkaen laitteet saadaan porrastetusti käyntiin. •

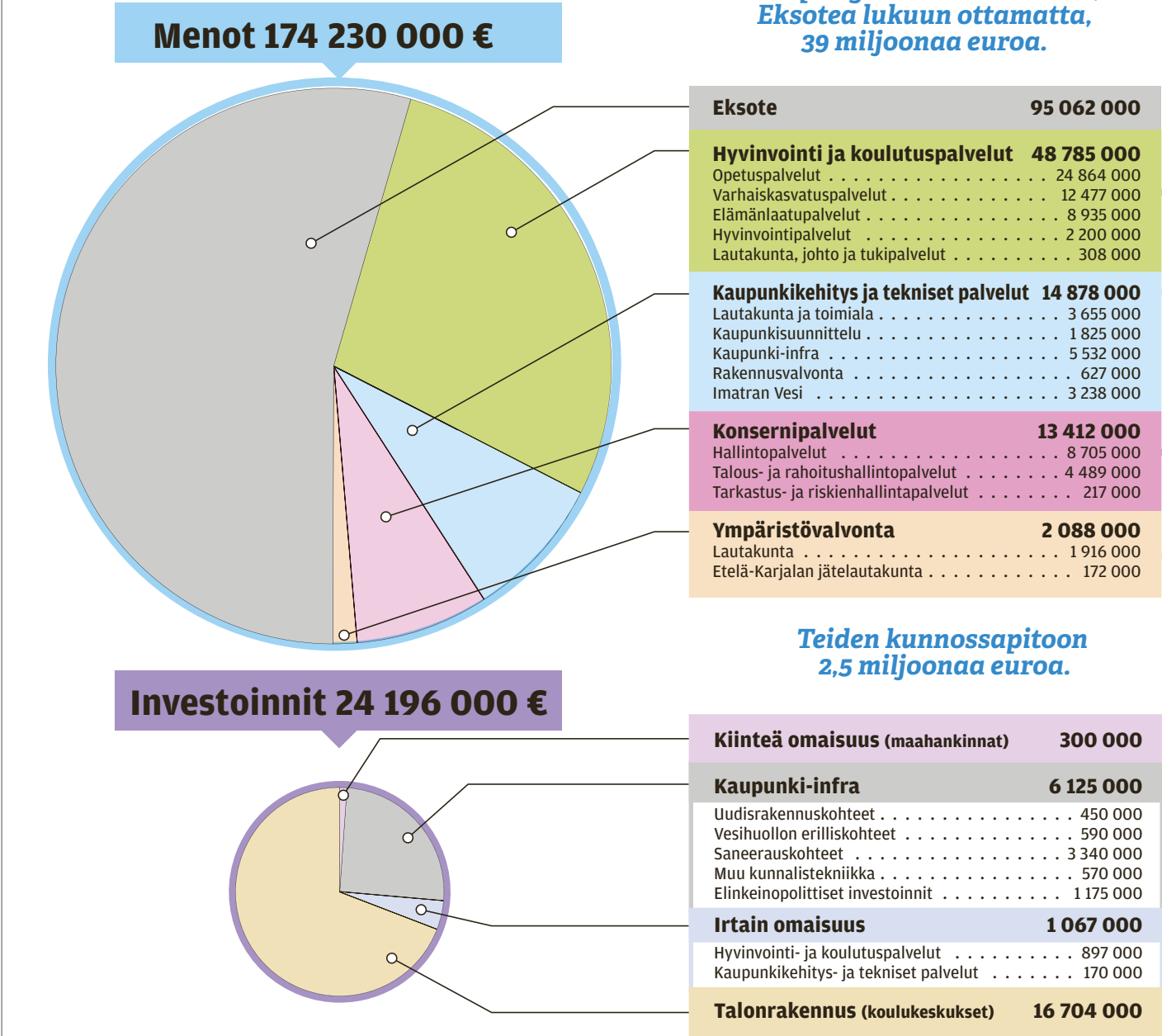
Mopoilija loukkaantui vakavasti

MOPOILIJA loukkaantui vakavasti tieliikenneonnettomuudessa Savitaipaleella sunnuntain vastaisena yönä. Päivystävä palomestari **Toni Jaako** Etelä-Karjalan pelastuslaitokselta kertoo, että auto ja mopo kolaroivat Torikadulla Savitaipaleen taajamassa. Mopo osui auton kylkeen mutkassa.

Mopolla ajoi yksi ihminen. Autossa oli kuljettajan lisäksi kolme matkustajaa. He eivät loukkaantuneet. Sekä mopo että auto vaurioituivat törmäyksessä.

Rikoskomisario **Ville Lahti** Kaakkois-Suomen poliisista kertoo poliisin tutkivan tapausta. Poliisi epäilee mopon kuljettajan törkeästä rattijuopumuksesta ja törkeästä liikenteen vaarantamisesta. •

Imatran kaupungin menot 2019

Mistä sinä leikkaisit?

Imatralla on edessään miljoonasäästöt. Uutisvuoksi selvitti, millaisista menovirroista kaupungin kulut muodostuvat.

KANERVA JALARVO

IMATRAN kaupungintalolla valmistellaan kuumeisesti ensi vuoden talousarviota. Säättötarpeen ollessa vähintään 1,6 miljoonaa euroa, joutuvat kaupungin menovirratt suurenuslasin alle.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi (Eksote) haukkaa Imatran kaupungin nettomenoista lejonanosan, eli noin 60 prosenttia. Nykyisellä kasvuvauhdilla Eksoten osuus nousee ensi vuonna 97 miljoonaan euroon.

– Mikäli kustannusten kasvua ei saada hillittyä ovat Eksoten menot vuonna 2022 jo 104 miljoonaa euroa, talous- ja rahoitussuunnit-

telupäällikkö **Raikko Törönen** sanoo.

Controller **Vesa Urtin** mukaan ikääntyvän väestörakenteen vuoksi Imatran osuus kasvaa entisestään suhteessa Lappeenrantaan.

– Eksotelle on viety viestiä, että jotain on tehtävä. Ei riitä, että kunnat säästävät, vaan myös Eksoten on säästettävä.

Kaupungin kokonaismenoista hyvinvointi- ja koulutuspalvelujen osuus on puolestaan liki kolmannes. Toimiala työllistää suurimman osan henkilöstöstä, mutta sen alla on myös paljon lakisääteisiä tehtäviä.

Törösen mukaan kunnan kustannuksia höylätessä, on tarkasteltava palveluiden tehokkuutta, ylilaaatua, tarvetta ja niihin panostamista. Terveessä kuntataloudessa kaikki neljä tekijää ovat kohdillaan.

KAUPUNGIN toimialojen menoista valtaosa selittyy henkilöstökuluilla. Kuluneena vuonna

palkkoja maksettiin 39 miljoonaa euroa, Eksoten henkilöstökuluja lukuun ottamatta.

Toinen merkittävä menoerä muodostuu palveluiden ostokustannuksista, joiden hintalappu on yhteensä 23 miljoonaa euroa.

Esimerkiksi katujen ja alueiden kunnossapidosta vastaavan toimialan ostoista suurin osa tehtiin Imatran kiinteistö- ja aluepalvelu Kipalta.

– Neljän miljoonan kulut koostuvat pääosin teiden ja alueiden kunnossapidosta sekä ostopalveluna hankittavasta joukkoliikenteestä, joka maksaa toistamilljoonaa euroa, Törönen selvittää.

Hyvinvointi- ja koulutuspalveluiden ostot koostuvat muun muassa kotikuntakorvauksista, kuljetuspalveluista sekä koulujen ja päiväkotien siivous- ja ruokapalveluista.

Konsernipalveluiden puolella merkittävä osuus ostoista tehdään kaupungin markkinoinnista vastaavalta tytäryhtiöltä Imatra

Base Campilta ja elinkeinopolitiikkaa hoitavalta Kehy Oy:ltä.

– Ulkopuolisia palveluita kilpailutetaan jatkuvasti kilpailukalenterin mukaan, parhaillaan on menossa vakuutusten kilpailutus, Törönen sanoo.

Kuluneena vuonna Imatra jakoi reilut 200 000 euroa avustuksia. Summalla tuettiin paikallisia tapahtumia sekä järjestöjä, seuroja ja muita toimijoita.

KUNTIEN lakisääteisten tehtävien määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 1990 lähtien. Kehityksen seurauksena myös kuntien työmäärä ja kustannukset ovat kasvaneet. Tällä hetkellä kuntien vastuulla on jo lähes 600 tehtävää.

– Lamavuosina tehtävien määrä lähti dramaattiseen nousuun. Kunnat ovat olleet hyviä hoitamaan asioita edullisesti valtion ohjauksessa. Sitä on kritisoitu, onko tässä menty jo liian pitkälle, Urtti kertoo.

Onnea

Tänään: Alvar, Auno
Huomenna: Kullervo
Ort. Tekla, Silvo

Hyvinvointi ja koulutuspalvelut

Opetuspalvelut

Henkilöstökulut	14 596 000
Palvelujen ostot	5 361 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	498 000
Avustukset	30 000
Muut kulut *	4 379 000

Varhaiskasvatuspalvelut

Henkilöstökulut	7 331 000
Palvelujen ostot	2 433 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	105 000
Avustukset	1 209 000
Muut kulut *	1 400 000

Elämänlaatu- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut	6 678 000
Liikuntapaikat	2 257 000

Hyvinvointipalvelut

Henkilöstökulut	870 000
Palvelujen ostot	534 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	292 000
Avustukset	35 000
Muut kulut *	470 000

Lautakunta, johto ja tukipalvelut

Henkilöstökulut	200 000
Palvelujen ostot	79 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 000
Muut kulut *	25 000

Konsernipalvelut

Hallintopalvelut

Henkilöstökulut	3 803 000
Palvelujen ostot	3 406 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	80 000
Avustukset	359 000
Muut kulut *	1 062 000

Talous- ja rahoitushallintopalvelut

Henkilöstökulut	921 000
Palvelujen ostot	2 123 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	125 000
Muut kulut *	1 320 000

Tarkastus- ja riskienhallintapalvelut

Henkilöstökulut	176 000
Palvelujen ostot	30 000
Muut kulut *	10 000

Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut

Lautakunta ja toimiala

Henkilöstökulut	970 000
Palvelujen ostot	2 353 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 000
Muut kulut *	329 000

Kaupunkisuunnittelu

Henkilöstökulut	1 133 000
Palvelujen ostot	532 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	35 000
Muut kulut *	125 000

Kaupunki-infra

Henkilöstökulut	939 000
Palvelujen ostot	4 020 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	493 000
Muut kulut *	80 000

Rakennusvalvonta

Henkilöstökulut	399 000
Palvelujen ostot	145 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 000
Avustukset	20 000
Muut kulut *	53 000

Imatran Vesi

Henkilöstökulut	989 000
Palvelujen ostot	1 586 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	596 000
Muut kulut *	67 000

Ympäristövalvonta

Imatran seudun ympäristölautakunta

Henkilöstökulut	1 362 000
Palvelujen ostot	305 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	76 000
Muut kulut *	172 000

Etelä-Karjalan jätelautakunta

Henkilöstökulut	128 000
Palvelujen ostot	29 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 000
Muut kulut *	10 000

Imatran kaupunki maksaa kuukausipalkkaa 596 henkilölle.

KANERVA JALARVO, PÄIVI VIRTASALO

Pääkirjoitus • • •

Thunbergista voi ottaa mallia

Maailman johtajat kokoontuvat tämän viikon alussa New Yorkiin YK:n ilmastokokoukseen. Kaikki johtajat eivät innostu kokouksesta. Poissaololaan loistavat ainakin USA:n presidentti Donald Trump, Brasilian presidentti Jair Bolsonaro ja Australian pääministeri Scott Morrison.

Poissaolijoiden lista kuvaa hyvin sitä, missä jamassa maailma on suhtautumisessaan ilmastomuutokseen. Vapaamatkustajien välinpitämättömyys tuntuu jatkuvan, vaikka asiantuntijoiden viestit ilmastosta muuttuvat päivä päivältä vakavammiksi.

Kun 16-vuotias ruotsalainen ilmastoaktivisti Greta Thunberg puhuu, miljoonat ihmiset pysähtyvät kuuntelemaan. Kun Trump tai Bolsonaro tekevät omia ilmastoavautumisiaan, seuraa lähinnä suuri hämmennys. Thunbergin aloittamaan ilmastolakkoon osallistui viime viikolla miljoonia nuoria. Thunberg ja kumppanit osoittivat sellaista johtajuutta, jonka varaan tulevaisuudenuskoa voi luoda. Se on vastakohta maailman vaikutusvaltaisimpien johtajien toiminnalle.

YK:n pääsihteeri Antonio Guterres lisäsi ilmastokokoukseen osallistuvien paineita ilmoittamalla, että ääneen pääsevät vain ne maat, jotka esittävät konkreettisia tekoja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Tätä taustaa vasten ei ole yllätys, että ilmastopolitiikan mallioppilaana pidetty Suomi pitää kokouksessa puheenvuoron.

Pariisin ilmastositopimus linjasi vuonna 2015 tuntuja tavoitteita valtioille. Neljässä vuodessa niiden täyttäminen on jäänyt puolitiehen. Itse asiassa päästöjen määrä on jatkanut kasvamistaan noin kahden prosentin vuosivauhdilla.

Toivoo ilmastoasioissa voi Thunbergin kaltaisten nuorten lisäksi laittaa myös yrityksiin, jotka tuntuvat tekevän säännöllisesti ilmastotekoja. Esimerkistä käy vaikkapa Google, joka kertoi viime viikolla investoineensa Haminaan ja Kajaanin tuulipuistoon. Moni yritys satsaa uusiutuviin energiamuotoihin.

PEKKA LAKKA

pekka.lakka@kaakonviestinta.fi

Saksitut • • •

PERUSTULO takaisi sen, että jokainen voisi elää itseään kunnioittaen eikä Kelan mielivallan alla. Tehtäisiin työtä ja jos palkka olisi pieni, siihen saisi automaattista kompensatiota. Muut tuet mäkeen niin järjestelmästä tulee sellainen johon on varaa sekä aina töihin kannustava.

Roope Lipasti Ylen verkkokolumnissa 19.9.

VOIKO seitsemänvuotias olla tuntikaupalla yksin kotona, kun vanhempi on töissä? Päivätyöläisen ekaluokkalainen ei, mutta ilta-, yö- ja viikonlopputyötä tekevän vanhemman pikkukoululainen taas voi. Mitä tämä kertoo yhteiskuntamme arvoista?

Satu Pajuriutta Helsingin Sanomissa 23.9.

Yhden tuloveroprosentin korotuspaine on 2/3:ssa kaikista Suomen kunnista.

Lain mukaan kunnan on järjestettävä asukkailleen palveluita, jotka liittyvät esimerkiksi koulutukseen, varhaiskasvatukseen, kulttuuripalveluihin, jätehuoltoon ja kaupunkisuunnitteluun. Osaa tehtävistä koskevat tiukemat säädökset kuin toisia.

Suurin osa tehtävistä on määrärahasidonnaisia kuten kirjastopalvelujen tuottaminen. Kunnan harkinnassa siis on, kuinka laajana palvelu tuotetaan.

Urtti kertoo lakisääteiden ja vapaaehtoisten tehtävien rajan olevan häilyvä. Esimerkiksi teatteritoiminta, joukkoliikenne sekä lukio- ja ammattikoulutus ovat harkinnanvaraisia tehtäviä, jotka kunta voi halutessaan ottaa hoitettavakseen.

Kunnat usein kilpailevat oppilaitoksista, sillä ne tuovat nuoria paikkakunnalle. Vastaavanlaisia vetovoimatekijöitä ovat teatteri ja joukkoliikennenyhteydet.

Törösen mukaan ei ole suoraan osoitettavissa lukua, joka kertoisi kuinka suuri osa Imatran kaupun-

gin menoista kuuluu lakisääteiseen toimintaan, josta ei ole varaa karsia. – Se ei ole niin yksiselitteistä. Jokaista lukua voidaan viilata ylös- tai alaspäin.

KOKO kaupungin meno- virrasta noin 12 prosenttia käytettiin investointeihin. Vuoksenniskan, Kosken ja Mansikkalan koulukeskusten rakentamiseen budjetoitiin 16,7 miljoonaa, joka on lähes 70 prosenttia kaikista investoinneista.

Säästötoimien yhteydessä on painotettu kaupungin elinvoimaisuuden vahvistamisen tärkeyttä. Tänä vuonna panostuksia elinkeinopoliittisiin investointeihin on tehty 1,2 miljoonan euron edestä.

–Jatkossa panostetaan Ukonniemen ja Imatrankosken kehittämiseen. Elinkeinopoliittisiin investointeihin liittyy aina tuotto- odotus, ja niitä voidaan rahoittaa lainarahoituksella, Törösen sanoo.

Perusinvestointeihin rahoitus haetaan sen sijaan vuosikatteesta. Kuluneena vuotena kohteita,

kuten Paperharjuntietä, on saneerattu yhteensä 3,3 miljoonalla eurolla.

–Ensi vuodesta tulee aika haastava, joten perusinvestoinnista jouduttaneen tinkimään, Törönen arvioi.

IMATRAN kaupungin väestörakenteen ikääntyminen on Urtin mukaan merkittävin syy siihen, miksi kunnan talous on painunut pakkaselle.

–Kaupungin pienentyessä myös kaupungin menoja on pienennettävä. Se on luontevaa.

Törösen mukaan kaupungin palvelurakennetta on nyt tarkasteltava kriittisesti, ja mietittävä kohtaaavako kysyntä ja tarjonta: Kaupunkiorganisaation on yrityksen lailla kyettävä muuttamaan toimintaympäristön muutosten mukaan.

–60-luvulla tuotettujen palveluiden käyttäjiä ei enää ole, ja nykynuorten tarpeet ovat toisenlaiset. Lisäksi palveluiden laatu putoaa, kun kunnan budjettia joudutaan leikkaamaan. Jos vajaakäytöllä olevia palveluita karsitaan, niin silloin resursseja jää enemmän tarpeellisille palveluille, Törönen sanoo. •